

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

dr. Franciscy Lajos.

Társzerkesztő:

dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

Magyar közvélemény.

Van-e ma Magyarországon nemzeti közvélemény? A magyar lélekben és a magyar fejekben van, de a sajtóban nincs.

A sajtóban nincs magyar közvélemény, mert nincs is magyar szellem. Sajtónk túlnyomó nagy részben vagy zsidó, vagy szabadkőmives, vagy darabont-liberális kezekben van. Ezek pedig a magyar szellemet nem ápolják és így nem is képviselhetik a magyar közvéleményt.

A magyar szellem karakterisztikus sajátsága a szabadságszeretet, mely az osztó igazság mértékével adja meg a jogot, a tartozást, a segítséget mindenkinek, legyen az barát, vagy ellenség, kerüljön bár a jog megadása az önmérséklet és az önmegtartózkodás bármily áldozatába. A magyar ember az ő természetes becsületességében sem faji, sem üzleti, sem vallási, sem társadalmi érdekből nem hazudik, nem ferdt, nem rágalmoz és ócsárol, hanem mindenkire az igazságnak és a szabadságnak azt az elvét alkalmazza, melyet maga is követ.

Azért vett részt a magyar nemzet minden küzdelemben, mely elnyomott népek, vagy néposztályok felszabadítását célozta. A pártviszályoktól eltekintve ösz-

szes nagy harcaink szabadságharcok voltak. Csakhogy ezeket sem zsidók nem vívták, sem szabadkőmivesek, sem liberális honfiak, hanem vívta a keresztény magyar nemzet.

A magyar léleknek ez a sajátsága, a szabadságszeretet s az abból eredő igazságosság és becsületesség az ezidő szerinti magyar sajtóból úgy szólván teljesen kiveszett.

A Barkóczy-ügy alkalmából a hány zsidó, szabadkőmives és liberális ujságpapírosa van ennek az országnak, mindannyi vad dühvel kiabálta, világgá süvöltette, hogy egy állami tisztviselő tüntetett a törvény ellen, ildomtalan, tapintatlan, kihívó magaviseletet tanúsított.

A nagy lármára a legilletékesebb tényezők a szakminiszterek, a kiknek ügykörébe tartozott ez az eset, a legilletékesebb helyen, a törvényhozás házában kijelentették, hogy az illető tisztviselő törvényadta jogával élt, a tüntetés szándékától teljesen távol állott.

De a lármázó sajtó talán nem tudta ezt, talán kikerülték a figyelmét azok a mellékes körülmények, melyek az eset megítélésénél mellékes voltak ellenére jelentékenyen befolyásolják a véleményalkotást? Szó sincs róla. Az eset összes részleteivel együtt mindjárt megtörténte-

után közismeretes volt. De különben is a tisztesség legelemibb követelménye az, hogy ne törjünk pálcát senki felett, a míg eljárását egész mivoltában nem ismerjük.

Lármázott azonban a liberális-zsidó-szabadkőmives sajtó, mert meg akart semmisíteni, vagy mindenesetre meg akart alázni és meg akart becsületesíteni egy embert, a kinek a becsületessége, intakt jelleme, példás katolikus lelkilete és életmódja szálka minden üres lelkű siheder, minden vallástalan és nemzetközi sajtóbetyár szemében. Ezért hazudott ez a sajtó, ezért rágalmozott, ezért kiáltott: »Feszítsd meg őt«-et a kiszemelt áldozat fejére.

Hát kérdezzük minden józan ítélő embertől, magyar szellem, magyar becsületesség-e ez? Ha igen, akkor törölje le a Gondviselés a magyar nevet a népek nemzetség-táblájáról, mert akkor ez a név ott szennyfolt, ocsmányság, mely rutítja, ékteleníti a művelt nemzetek életének képét.

De nem! A mint a zsidók, szabadkőmivesek és liberálisok soha sem bírták és nem is bírnák a nemzet lelkét, úgy nem is képviselhetik a magyar jellemet, nem lehetnek a magyar szellem hordozói és a magyar becsületesség lelkiületének

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

Fényszóró géniusz.

(Dr. Franciscy Lajosnak a nyitrai kath. körben f. h. 5-én tartott előadásából.)

A firenzei Pitti-képtárban egy hatalmas méretű olajfestmény vonja magára a figyelmet.

A festmény egy géniuszt ábrázol, a ki magas hegyen áll és könnyedén egy keresztre támaszkodik. Körülötte kisebb hegyek, völgyek, rónák, tavak, folyók és tengerek terülnek el. Feje felett sugárzón ragyog a nap és bearanyozza a hegyormot. Az orom sziklafalai visszaverik a sugárzó fényt. Emberek élednek, utak világosodnak a tündöklő fénytől. Hegyek zöldelnek, mezők virulnak ki tőle, a rónákon vetés sarjad, a városok és falvakban sürgés-forgás támad, a vizeken tükrök csillognak.

Az alak angyalszép arcán méltóság ül és báj árad szét. Egyik kezében mérleget tart, a másikon kosarat, mely kenyérral és virágokkal van tele. Tömerdek ember tódul a világos utakon az oromra s mindnyájan az alak kinyújtott jobb keze felé tartanak, kenyeret és virágot kérnek tőle. Ezt némelyek magok veszik át, másoknak angyalok szegik meg a kenyeret, osztják ki a virágot.

Azután átmennek az alak bal oldalára, a hol a mérleg van, beteszik a kenyeret és a virágot a mérleg egyik serpenyőjébe s nézik, vajjon a betett kenyér és virág egyensúlyba hozza-e a mérleget?

A festmény ábrájának jelentése a következő. A keresztre támaszkodó géniusz a keresztény vallást jelképezi. A felette ragyogó nap Krisztust jelenti, az orom a mennyországot. Az orom körül elterülő tájak a világ képét állítják szemünk elé. Az egész mindenségen elömlő világosság azt a gondolatot fejezi ki, hogy Krisztus vallása világos és biztos életelveket tartalmaz. A géniusz jobb kezében levő, kenyérral és virágokkal telt kosár azt jelképezi, hogy a keresztény vallás által alkotott életkörben az ember megtalálhatja boldogulásának eszközeit, ha dolgozik; talál irgalmaságot, ha dolgozni nem képes. De élvezhet az ember ebben az életkörben ártatlan életörömeiket is, melyek a munka terhét megkönnyítik és megédesítik.

Végre a géniusz bal kezében levő mérleg azt az igazságot érzékíti meg, hogy az emberek a szerint ítéltetnek meg az Isten színe előtt, a mint jól, vagy rosszul használták fel az élet javait és örömeit. Ha úgy élünk ezekkel a javakkal és örömmel, a mint azt az Isten törvényei

előírják, akkor életünk mérlege egyensúlyban lesz az isteni igazságosság színe előtt.

A festményen ábrázolt igazságok közül az emberek talán azt az egyet fogadják el legkönnyebben, hogy a keresztény életkörben a szív vágyai kielégítésre találnak, feltéve, hogy az ember tud hinni és tud a hitből élni.

Azért olyan divatos az a felfogás, hogy a hit birodalma a szív számára alkotott, a vallás az érzelem dolga. A kinek olyan szívigenyei vannak, melyeket a földi élet javai és örömei ki nem elégítenek, az higgyen, mert annak a hit szükséges.

Ez a felfogás főképp a tudományos és a magasabb társadalmi körökben van elterjedve.

Mikor a boldogult Erzsébet királyné megbeszélte leánya Mária Valéria kir. hercegnő nevelésének dolgát a meghívott nevelővel Rónai Jácinttal, a többi közt ezt mondotta neki: Fektesen ön súlyt a vallásos érzelem ápolására, mert az embernek az élet bajai és küzdelmei között szüksége van a vallásra.

Ezek a szavak igazak is, meg nem is. Igazak, ha úgy vesszük azokat, hogy a vallás az élet bajaiban támaszunk és segítőnk; de nem igazak abban az értelemben, hogy a vallásra csak

kifejezői. Azok mindnyájan vagy idegeknek, vagy degenerált és romlott alakok.

A magyar szabadságszerető, tisztességtudó lélek ott él a nemzeti közvéleménynek abban a rétegében, mely folyó hó 4-én a képviselőházban megnyilatkozott. Ott él azokban a férfiakban, a kik szavazatukkal szentnek és sérthetetlennek jelentették ki azt az elvet, hogy ebben az országban mindenki élhet a törvényben biztosított jogaival s ezek a jogok nem képezhetik egyes klikkek és társulatok magán tulajdonát, hanem kell, hogy közkincsét képezzék a haza minden polgárának.

Ott él a becsületes magyar lélek azoknak a férfiaknak szívében, a kik a pizkos önérdekből indított hajszát a felháborodásnak elemi erejével a közmegevetés sarába fulasztották.

Mindez világos dolog, de rettenetesen megdöbbentő az a tapasztalat, hogy ezt a pizkos sajtót, a mely így hazudik, rágalmaz, a tisztességnek és az igazságnak legegységesebb követelményeit lábbal tapossa: a magyar intelligenciának óriási nagy része támogatja és fentartja. Minden, a mi nekünk értékes, becses: a vallás és az erkölcs, a haza, a nemzet és a nemzeti jellem, a mult nagysága, dicsősége és tanulságai, nap-nap a gúny, megvetés és hazugság mérgezett nyilainak céltáblájává tétetik, s mi ezért a gázsáért pénzt adunk ki, ezt a tömérdék szennyet hordó iszapos árt szellemi életünk területére eresztjük.

Annyit beszélünk és írunk nemzeti egységről, mely nálunk minden törekvés homlokterében áll. Nos hát bizonyosak lehetünk benne, hogy az a sajtó, melynek csunya üzelmeit a képviselőház ápril 4-én leálcaztá, a nemzeti egységet legfeljebb csak megbonthatja, a minnek már ugyancsak számos jele mutatkozik, de meg nem alkothatja soha.

az életbajok és életküzdelmek szempontjából van szükségünk.

A vallás nem csak olaj, mely sebeket hegeszt, hanem világító fáklya is, mely utat jelez. És a vallásosság nem csak érzelem, mely szívet táplál; hanem életbölcselem is, mely eszünket irányítja. Életbölcselem, melyet az ember nem nélkülözhet és melyet ezen a világon semmi nem pótolhat.

Megvilágítja életünk célját, meg azt a nagy kérdést, hogy mikép kell életünket ezen a földön berendeznünk, ragyogó fényt derít a kutatásnak arra a problémájára, hogy miben áll a strontúli élet?

A kételkedés és a hitetlenség arra a nehéz kérdésre, van-e más világ és ha van, mi vár ott reánk, azt feleli: Ignoramus. Nem tudjuk folytatódik-e az élet a stron túl. Ez feleletnek felelet ugyan, de nem megnyugtató.

Az 1870/71-ik francia-poros háború alatt, a Gravelotte mellett vívott csata után a vidék népe, melyet a háború borzalmai a közeli erdőkhöz űztek ki, meglepődve látta, hogy a francia táborban, mely egész Metzig terjedt, a legénység közül sokan, a helyett, hogy a két napig tartott fárasztó harc után pihenni tértek volna, a sebesültek ápolásával és a haldoklók lelki vigasztalásával foglalkoznak.

A városi rendőrség államosítása.

Szeksárd városa mozgatta meg ujabban azt az ügyet, mely már régebb idő óta, mint a városi adminisztráció reformjának egyik tervbe vett részlete, foglalkoztatja a kérdés megbirálására hivatott tényezőket. A városi rendőrség államosítása ez, egy épp oly nehéz, mint fontos ügy. A városok a rendőrség államosításával kizárólag anyagi célt akarnak elérni: költségmegtakarítást. Az állam azonban más szempontból is nézi az ügyet. Az állam nem hagyhatja figyelmen kívül azt a körülményt, hogy a városi rendőrség államosításánál nem csak a meglévő s ez idő szerint a városokra nehezedő terhet kellene átvennie, hanem ezen felül is még jó nagy terhet. Hiszen köztudomású, hogy a városok rendőrsége a közbiztonság követelményeinek általában megfelelni nem képes. Főoka ennek az elégtelen rendőri létszám és a behatóbb kiképzés hiánya. Városaink az ő nehéz anyagi helyzetükben a rendőrségi kiadásoknál is kénytelenek minden gondolható módon takarékoskodni, ennélfogva sem a létszámot nem emelik a közbiztonsági szükségletnek megfelelő magasságra, sem a rendőrségi szakszerű kiképzésre nem fordítanak annyi gondot és időt, a mennyit a közszolgálati érdekek minden irányú kielégítése követelne, mert ez is növelné a kiadásokat. Ezek a mizeriák tűrhetők addig, a míg a rendőrség városi intézmény, de tűrhetetlenné válnának abban a percben, a melyben a rendőrségi szolgálat ellátását az állam venné át. Meg vagyunk szokva hozzá, de a dolog természete is mintegy magával hozza, hogy az állami intézményekből kiküszöbölni kívánjuk azokat a gyarlóságokat, melyeken addig úgy szólnán fenn sem akadtunk, a míg azok az intézmények a helyi önkormányzat feladat körébe tartoztak. Az államnak éppen ez okból alaposan újja kellene szerveznie a városok rendőrségét, a mi természetesen a jelenlegi kiadásokhoz viszonyítva jelentékenyen nagyobb kiadási szükségletet idézne elő. Ez a fő nehézsége a városi rendőrség államosításának. A városok egyelőre ne is gondoljanak erre, hanem iparkodjanak egyéb nemű kiadásaik korlátozására, de főképp új pénzforrások megteremtése által a közbiztonság érdekeit a saját hatósági körükben kielégíteni.

Iskoláink és az egyházi vagyon egységes biztosítása.

II.

A kath. iskola lényegében az egyház tulajdona, és pedig oly tulajdona, mely a kath. hívek gondozására van bízva, innen elnevezése: az iskola az egyház leánya.

Ámde a ki a kath. iskolát a népkultúra terén közvetlen közletről megfigyelte, kénytelen feljajdulni: te szegény leányzó, miért lettél elhagyatott mostohájává saját édes anyádnak? Mennyire bókoltak neked, és mennyire rászédtek

— Bajtársaink megállották a harcot, segítettek nekünk küzdeni a haza védelmében — mondották — most rajtunk van a sor, hogy segítünk nekik megvívni azt az utolsó nagy harcot, melynek borzalmain és veszélyein át az ember az örök béke mezejére jut.

És hősi önfeláldozással folytatták a lelki irgalmasságnak ezt a páratlanul nemes cselekvését, s lélekemelő látvány volt, melyről a vidék népe a mai napig beszél, midőn egy-egy haldokló harcos előimádkozó bajtársának karjai között Jézus nevével az ajakán, mennyei békétől megnyugtattott szívvel zárta le a fáradt szempilláit.

Az ember a halálos ágyon vagy fásult, vagy nyugtalan, vagy nyugodt.

Nyugodt csak az lehet, a ki remélni tud. De vajjon mit remélhet az ember a halálos ágyon? Azt, a mit egész életünkön át reménylenünk kell: hogy a mit az ember ezen a földön el nem ért, azt elérje az Isten színe előtt, az örök béke ólén.

Az a kis könyvecske, melyből a vallás elemeit tanuljuk, a katekizmus, a siron túli boldog életet imígyen határozza meg: Az ember az örök világosság honában az Istent úgy látja, úgy ismeri meg, hogy ez a látás az ember tudásvágyat teljesen kielégíti; az Istent úgy bírja, vele úgy

kidobván téged kelengyéidből, melyet pedig látszólag tételes törvénnyel biztosítottak! Kidobtak, és egymásután dobnak ki ősi hagyatékodból, hogy rongyokba burkolva a szánalom leányzójává válj! Ily szomorú tapasztalatok hehatása alatt megszkott lánglelkesezésével adta elő lovag Ember Károly már említett indítványát az Országos kath. Tanügy Tanácsának, a mely — mi sem természetesebb — mint hogy ujjongó örömmel tette azt magáévá, különösen midőn exposéját avval támogatta meg, hogy a magyar kath. egyház ingatlanai után évente fizetett 2,000,000 koronányi biztosítási díjakból e mostoha leányzóknak évi 250—300,000 évi életjáradékot lehet kezbesíteni.

Az orsz. kath. tanügyi Tanács működési körébe inkább a vallás-erkölcsi népnevelés elméleti része lévén beosztva, az indítvány kiviteli módozatainak kidolgozására az országos kath. iskolaegyesületet bízta meg, mely ismét egy memorandumban a magas püspöki kart kéri, hogy az indítványt jóváhagyva, őt annak keresztültvitelére utasítani kegyeskedjék. A munka tehát lázasan folyik azon az alapon, melyet Ember Károly úr jelölt ki, és abból, a mi a kath. iskolaegyesület ügyvezető igazgatóságának e téren eddig kifejtett működéséről a nyilvánosságba kiszivárgott, már nem titok többé, hogy az egyesület kórkívánta missiója egyik főcélját nem az egyházi önkormányzat keretén belül saját közgei és önerejével, de ezenkívül a különféle biztosítások révén óriási vagyont összeharácsolt társulatok kegyelmi morzsáival akarja elérni, a mi annál feltűnőbb, mert az ügyvezető igazgatóság tán évtizedekre kiterjedő érvénnyel ezt az ügyet akkor akarja rendezni, midőn a kath. társadalom az egyház összes világi vonatkozású anyagi ügyeinek rendezését egyes-egyedül az arra hivatott kath. autonómiától várja.

Jobb nevű biztosító társulataink: Első magyar ált. biztosító Társulat, francia Foncier, olasz Generali, Sicurta biztosító intézetek, — ki van tehát zárva, hogy az iskolaegyesület vezető igazgatósága más pénzintézetekkel lépett volna érintkezésbe, és ha lovag Ember Károly a magyar kath. egyházi és iskolai birtokok után évi 250,—300,000 kor. jutalékot remél fölsorolt iskolai és hitéleti intézetek és intézmények javára kieszközölhetőnek, világos, hogy az, az általunk fönti biztosító társulatoknak befizetett biztosítási díjnak egyéb mellékes és jelentéktelen kedvezmények mellett csak 15—20%-nyi megtérülése.

És ezt nevezem én kegyelmi morzsának akkor, midőn nekünk is nemcsak jogunk és kötelességünk, de módunkban is áll ezt a pénzes zsá-

egyesül, hogy ez az egyesülés az emberi szívet tökéletesen megnyugtassa.

Nincs igazság a világon, mely az emberi természettel olyan fenséges összhangban volna, mint ez.

Mi az ember tulajdonképen? Egy lény, a ki ismerni és szeretni akar. Egy lény, a kinek igazság és jóság kell, semmi más. Ha volna ezen a földön olyan igazság, mely az ember megismerési vágyát teljesen kielégítené; ha volna itt e földön olyan jóság, mely az emberi szívet teljesen megnyugtatóná: akkor az ember már itt is tökéletesen boldog lenne.

Dajkamesének tartja a hitetlenség és a kételkedés a keresztény vallásnak a mennyországáról szóló tanát és szégyenli magát miatta. De én azt tartanám szégyennek s megalázó, az emberi méltóságot csúfító tevő állapotnak, hogy ha agyam egy erőt rejtegetne, melynek életeleme a kutatás, de a mely az életben nyugvóponthoz nem ér, a halálban pedig megsemmisül. Azt tartanám szégyennek s az emberi méltóságra nézve lealázónak, hogy ha keblem egy szívet takarna, melynek természete a szeretet, de a melynek törekvései az élet csalódásai között meghiusulnak, a halálban pedig megszűnnek.

Akkor az ember egy elhibázott lényé volna

koknak oly dúsan jövedelmező forrást önkormányzati kizárólag a mi szegény árvánk javára kihasználni. Jogunkban áll, mert ezt nekünk az 1868. évi XXXVIII. és 1907. évi XXVII. t.-c. biztosítja; kötelességünk, melyre az isteni parancs „Tanítások” figyelmeztet, előttünk álló példa pedig arra serkent, hogy a szent ügy érdekében senkivel sem alkudozzunk.

Előttém állanak Esztergom és Eperjes egyházmegyék tűzkár elleni biztosítási intézményeinek 1906. és 1907. évről közzétett számadásai. Az első létesült 1851-ben, 1906. dec. 31-én 834,799 kor. 90 fill. alappal, 77,602 kor. 28 fill. évi kamattjövődellel, és csak 27,403 kor. 90 fill. kártérítési összeggel (mely rendkívüli) zárta le számadásait. Az eperjesi 1897-ben jött létre, és 1907. év dec. 31-én összes vagyona volt 105,700 kor. 89 fill.; tűzkárookra kiadott csak 2248 kor., ez évi vagyonszaporodása: 14,659 kor. 3 fill. Ezek hiteles számadatok, melyek az egyházmegyei biztosító intézmény életrevalóságáról tanuskodnak s melyek ellen hiába való minden egyéb okoskodás és érvelés.

Ez a két példa oly tanulságos és buzdító, hogy még az esetben is, ha az országban e két egyházmegyei intézménynél nem is lenne több, még akkor is azt mondhatnók, ha e dúsan jövedelmező intézményt kizárólag a maga hasznára e két egyházmegye tudta behozni, mai napig vezetni és kamatoztatni, miért nem tehetnék ezt a többi egyházmegye egyenként, mikor köztudomású dolog, hogy az egyházmegyei központok különféle és nagy értékű vagyont kezelnek.

(Vége köv.)

Mihály József,
egyh. főtanfelügyelő.

Ujdonságok.

A nagyhét. Beköszöntöttek az emberi nem megváltásának emlék napjai. A kereszt áll ennek a szent időnek központjában, Krisztus keresztje, melyből élet és boldogság árad. Élet, melynél jobbat, nemesebbet senki sem tud teremteni; boldogság, melynél teljesebbet ezen a földön senki sem tud nyújtani. Pedig az embernek élet kell és boldogság kell. A mi az embert éltetni, a mi a szívét-lelkét nyugtatni tudja, ez terjeszti ki, az mozgítja az emberi vágyak szárnyait. Krisztus keresztjét életadó erejéért és boldogító vigaszért szeretik, ez a szeretet éppen ezért örök, megfoghatatlanul. Tömegdek sok próbát tesz az ember az élet és a boldogság keresésében. De a próbák sikertelen sora csak szaporítja azok számát, a kik az Apostollal vallják: Csak egy szegletköve van az életnek, s ez a megfeszített

a létmindenségnek; akkor az ember az egyetlen borzasztó kivétel volna a létegyetemnek azon törvénye alól, mely szerint minden lény természetét kielégítő életre van rendelve.

Nem dajkamesével, hanem mélyeséges életbölcsességgel fogunk itt kezdeni. Dajkameséi vannak a hitetlenségnek és azoknak a vallásoknak, melyek a keresztény kinyilatkoztatás világosságától eltértek.

Mily felemelő és magasztos tudat az, hogy a vallás az élet legfontosabb és legnehezebb kérdésénél ilyen biztos iránytűt ad kezünkbe. Világosságot gyújt, melyből csak úgy árad a fényözön. Ez az a génius, melynek fénykörétől emberek élednek, utak világosodnak.

Páratlan büszkeségünket képezi, hogy a modern civilizáció embere is az anyaszentegyház gazdagságából él épp úgy, mint a keresztény ó-kor anachorétája.

*

Mikor Traján római császár az ifjabb Plinius Bithiniába küldte helytartónak, a kiküldött férfi tudakozódott, hogy miképp rendezkedjék be új otthonában? A népre hártsa-e a helytartói hivatal anyagi terheit; vagy pedig a birodalmi kincstárból fogja-e kapni a szükséges pénzt? A császár büszkén azt felelte a helytartónak: Menj

Krisztus. Szálljon az ő keresztjéről életerő a lelkedbe, megnyugvás és béke!

Az irgalmas nővérek templomában virávasárnaptól nagypéntekig bezárólag este 6 órakor *Drebitka* Ferenc jézustársasági atya, kalocsai főgymn. tanár konferencia beszédeket fog tartani. Nevezett lelkiatya a husvéti szt. gyónás végzésében is állandóan a hívek rendelkezésére fog állani.

A vári székesegyházban a nagyheti istenitizteletnek sorrendje: április 15-én szerdán d. u. 3 órakor énekes zsolozsma és Jeremiás siralmi; 19-án zöld csütörtökön d. e. 8 órakor *Lányi* József tinnini felsz. püspök, főrendiházi tag ünnepélyes szentmisét tart s elvégzi az olajszentelés és a lábmosás szertartását; d. u. 3 órakor énekes zsolozsma és Jeremiás siralmi; 17-én nagypénteken d. e. fél 9-kor kezdődnek a szertartások szentbeszéddel és Krisztus sirbatételével, d. u. 3 órakor énekes zsolozsma és Jeremiás siralmi; 18-án nagyszombaton a tűz, víz és husvéti gyertyaszentelése kezdődik d. e. fél 8 órakor, utánuk énekes szentmise, d. u. fél 6-kor énekes zsolozsma, utána a feltámadási szertartás; 19-én husvétvasárnapján d. e. 9 órakor szentbeszéd és ünnepi nagymise, d. u. 3 órakor vecsernye; 20-án husvéthétfőn, úgy mint előző napon.

Személyi hír. Gróf *Baththyány* Vilmos dr. püspök koadjutor f. h. 12-én hosszabb időre terjedő üdülés végett Délvidékre utazott.

Az esztergomi egyházmegyéből. A hercegprímás a székesegyházi plebániára távozó *Brühl* József preláthus-kanonok helyébe az esztergomi szeminárium vice-reaktorává *Lőrincz* János sóshartyáni plebánost nevezte ki. *Mráz* György érsekújvári káplán Sóshartyánra küldetett adminisztrátornak; *Nemecz* Mihály unini káplán Sasvárra nevezetett ki segédlelkésznek. *Galambos* Béla komjáthi, *Halász* József galánthai káplánok kölcsönösen áthelyeztettek.

Kinevezések. Az igazságügyi miniszter *Kovácsik* János érsekújvári járásbírói irnokot a szecsei járásbíróshoz telekkönyvvezetővé; *Janits* Lajos miavai járásbírói irnokot a trencsényi törvényszékhez irnokká nevezte ki.

Áthelyezések. A király *Martényi* Árpád trencsénybaani járásbírói saját kérelmére Trencsénybe helyezte át. — A posta és távirada igazgatóság *Babos* Matild p. és táviradi kiadónót Szeredről Érsekújvárra helyezte át. — *Dudák* Antal nagytapolcsányi kir. járásbíró és dr. *Takács* Sándor alsóverecskéi kir. aljárásbírói saját kérelmükre kölcsönösen áthelyeztettek.

Eljegyzés. *Tichy* Lajos pozsonyi tanító eljegyezte *Wagner* Róza úrleányt Makk Ignác érsekújvári tanító nevelt leányát. — *Takács* Béla m. kir. posta és táviratdatiszt jegyet váltott *Láng* István nyug. adótárnok leányával *Etelkával* Galgócra.

és semmire ne legyen gondod, te ott élni fogsz Róma gazdagságából.

A kath. egyház is a modern civilizáció emberének, a ki a haladás fényes utain a polgárosodás országai felé tart, azt mondja: Menj bátran előre; ne felej sem a tudomány vívmányaitól, sem az emberi törekvések hullámverésétől; mindenütt, a hol a polgárosodás munkájának alapjait lerakod, mindenütt, a hol társadalmakat fentartasz, államokat kormányozol: élni fogsz hited gazdagságából.

Vasházak Amerikában.

Az egész világsajtót bejárta az a hír, hogy Edison a híres amerikai felfedező egy tervet dolgozik, a mely szerint a házak építésénél a kő és a téglá mellőztetnék, s azt cement-habarcspótolná, mely öntött vasból készült vázra illeszkednek. Az amerikai újságok közül némelyek megjegyzik, hogy Edison még csak a kísérletezésnél tart, s nagy kérdés beválnak-e a kísérletei? Különböztetve azt mondják, hogy az Edison-fele öntött házak világgá kürtölésében nagy részük van az amerikai cementgyáraknak, melyek papírjaiknak a felszoktatását akarták elérni. — A hírretelés ebben a vonatkozásban is amerikai virtusra vall.

Előfizetési felhívás!

Steiner Gyula Nyitra vármegye ny. főjegyzője: „A vármegyei közigazgatás múltja, jelene és jövője” című, sajtó alatt lévő munkájára hirdet előfizetést. A mű, a mely a megyei közigazgatásnak egész szervezetére és anyagára vonatkozó ismertetését és kritikai méltatását felöleli, 14—15 nyomtatott ivnyi — 240 oldal — terjedelemben már e hó vége felé fog a szerző sajátjaként *Huszár István* könyvkiadónál megjelenni. Ára 6 korona. Előfizetések a szerző címére (Nyitra, Váralfa-utca 20. szám) vagy Huszár István nyitrai könyvkiadó cég nevére küldendők. — Steiner Gyula jeles jogi és közigazgatási képzettsége alaposan remélni engedi, hogy sajtó alatt lévő műve be fog világítani a közigazgatás mindazon életbevágó kérdéseibe, melyek a laikust is érdekelhetik. A műre ennél fogva már most felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

Főigazgatói látogatás. *Pirchala* Imre a pozsonyi tankerület főigazgatója, március hó végén a lévai, április hó első napjaiban pedig az érsekújvári főgymnasiumnál végzett hivatalos látogatásokat. Érsekújvárról a főigazgató április hó 4-én utazott el székhelyére, Pozsonyba.

Tanári vizsga. *Szántó* Hugó, ki két évig mint tanár működött a helybeli polgári iskolánál és jó modora miatt általános becsülésnek örvendett, sikerrel tette le a középiskolai tanári vizsgáját Budapesten.

Gondnok-kirendelés. A pozsonyi ügyvédi kamara az elhalt Dr. *Motkó* Géza ügyvédi irodája részére gondnokul Dr. *Sztrechay* Ágoston trencsényi ügyvédet rendelte ki.

A vármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 14-én d. e. 10 órakor a vármegyei székház nagytermében ülést tart.

A kath. kör utolsó böji estéje. Folyó hó 5-én rendezte a nyitrai katolikus kör az utolsó böji estét, mely az eddigi esték sikerét ékesen koszorúzta meg. A már városzerte híres katolikus köri zenekar Mozart negyvenedik Symphoniájával nyitotta meg a program pontok sorozatát. A karta *Fellner* Micike k. a. kísérte zongorán. A közreműködők a mély érzés művészetével hangszereit darabot alapos összetanulásra való szabatossággal adták elő, játékok szembetűnővé tette ügyességüket, de főképp a zeneművészet iránti lelkes szeretetüket. Ezután dr. *Franciscy* Lajos beszélt szabad előadásban a keresztény vallásban rejlő mélyeséges életbölcséségről, melytől megvilágosodik az emberi élet célja, berendezése és a siron túli létállapot problémája, a különböző téves irányok ide vágó tanáival szemben. Az előadásból egy részt lapunk mai tárcarovatában közlünk. Majd újra a zenekar előadásában gyönyörködtünk, Grieg szivfájdalmak és Utolsó tavasz című darabjainak hangulatos eljátszásánál, mely hamisítatlanul fakasztotta ki a darabokban rejlő bánatosan szelid és tiszta érzéseket. *Palásthy* László D. Horváthnak: Mi a haza? című melodramáját szavalta. A kitűnő szavaló a retorikai motívumokban gazdag emlékező költeményből egyetememes hatású szavaltat produkált, melylyel a kedélyek megindításának titkába is avatottan behatolt. Az abszolút becsű szavaltat *Lihán* Jenő zongorajátéka és az énekkar dalai kísérték megszokott figyelemmel és izléssel. Magyar táncok Brahms és Chovantól, voltak a program utolsó számai. A négy-kezes zongoradarabok *Seeber* Lujza k. a. és *Harmath* Arthur előadásában kerültek sorra. A tűzzel teli, virtuóz játék lelkes tapsra ragadta a közönséget, melyet az előadók magas színvonalú ráadásával köszöntek meg.

Remélljük, hogy az estén jelen volt nagyszámú közönség azzal az elismerő érzéssel hagyta el a katolikus kör helyiségét, hogy a mit a kör az elmúlt idényben a közönség oktató és gyönyörködtető szórakoztatására színre hozott, az teljesen méltó művelt közönségünk igényeihez, a kör társas életének színvonalához s a szereplők és rendezők lelkes, fáradhatatlan ügybuzgalmához.

Múlt pénteken, folyó hó 10-én a körben az *oberammergaui passio-játékok* bemutatását láttuk mozgóképekben. A képeket *Filkorn* Jenő alsóvárosi s.-lelkész szerezte be s ő rendezte is a bemutatást a körben, valamint más egyletekben is. Jézus Krisztus életét és szenvedését állította szemünk elé a képsorozat, még pedig két részben: az anyagi üzenettől az utolsó vacsoráig; azután a Szanhedrin összeesküvő gyülekezetétől a feltámadásig. Az előadást nagyszámú közönség nézte végig.

Kirendelés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Pechány Adolfot, az orsz. közoktatási tanács tagját a Treucsén vármegyei népis-kolák vizsgálatával bízta meg.

Plébános-beiktatás Esztergomban. Az ujonnan megválasztott esztergomi plébánosnak Mátéffy Viktornak, a kit rokoni szálak fűznek városunkhoz, installációja f. hó 5-én folyt le. Dr. Fehér Gyula esztergomi kanonok — az ünnepeltnek volt elődje — gyönyörű és hatásos beszédben változta küldetésének célját, majd az összesereglett nagy számú híveknek az igaz és őszinte szeretet hangján ajánlotta teljes lelki megnyugvással utódjával. Azután átadta a jelvényeket, a templom kulcsát, az evangéliumos és a szertartásos könyvet. Ezzel a beiktatott plébános szöszekre ment és igen szép beszédet tartott híveihez, szem nem maradt szárazon. Ünnepélyes nagy mise után — a melyen 30 tagból álló dalárda énekelt — Dr. Fehér Gyula meghatottan búcsút vett híveitől. Számos tisztelgések fogadása után delben ebéd volt, a melyen a kegyuraság képviselőiben a városi tanács volt jelen. Tiszteletben természetesen nem volt hiány.

Szántó Jani Németországban. Szántó Jani hegedűművész jelenleg Németországban köruton van a bécsi híres philharmonikusok társaságában. Különösen Wiesbaden és Manheimban, hol Lehár egyik ábrándját, melyet a szerző személyesen dirigált, oly igazi hűvel játszott, hogy gyönyörű játékával a legelőkelőbb körökből álló „nemet” közönséget egészen magával ragadta és nagy elismerést vívott ki magának s a szerzőnek is.

Csapatvizsgálat. Virtsológiai Rupprecht Henrik altábornagy, a IV. honvéd-kerület parancsnoka, e hó 6—9 napjain Nyitrán az itt állomásozó magy. kir. honvédség 1. és 2. zászlóalját vizsgálta meg s ez alkalommal a csapatokkal e hó 8-án harcszerű lögyakorlatokat is végeztetett. A bevégzett szemle után, e hó 9-én este ismét állomás helyére, Pozsonyba utazott vissza.

Városi közgyűlés. Nyitraváros képviselőtestülete folyó hó 8-án tartotta rendes havi közgyűlését Faschler Ferenc polgármester elnöklése alatt.

A ki egy városi képviselőtestületnek a közügyek terén észlelhető kiskorúságáról fogalmat akar magának alkotni, annak jelen kellett volna lennie ezen a közgyűlésen. A higgadt megfontolás és az elhatározásokban való állhatatosság hiányának olyan példájára, mint a minő ezen a közgyűlésen szemünkbe ötlött, nem hisszük, hogy egyhamar rá lehetne akadni.

Unikum az a maga nemében, hogy egy városi képviselőtestület az egyik közgyűlésen elhatároz valamit, s egy másik közgyűlésen azt a javaslatot, mely a meghozott határozat *kifolyásaként* a képviselőtestület elé terjesztetik, *elvből* kifogásolja és elveti. Bármily abszurdnak látszik ez az eljárás, Nyitrán ez mindazonáltal gyakorlattá kezd válni, a mit a jelen közgyűlés két esettel igazolt be.

Még a múlt év őszén elhatározta a képviselőtestület, hogy a városi szabályrendeletet olyképp módosítja, miszerint az ingatlanok átíratásánál bizonyos csekély díj lesz fizetendő, mely a város bevételeinek gyarapítására fog fordíttatni.

A legelső kérdés, mely ennél a határozatnál előtérbe lép, az, vajjon van-e a városnak joga ilyenemű quasi pótdátot kivetni? Más városok pl. Győr megtették, s a belügyminiszternek ez ellen nem volt kifogása. Ez mindenesetre az intézkedés törvényszerűsége mellett szól. De tegyük fel, hogy a törvényszerűség kérdése vitás. Ez esetben az lett volna a következetes és természetes eljárás, hogy a képviselőtestület a kérdésnek a jogszerűség szempontjából való tisztázását rendelte volna el.

Csak hogy a nyitrai képviselőtestület nem azért nyitrai gyökér, hogy logikus és következetes eljárást kövessen, mert ennél sokkal eredetibb gondolat az, hogy a képviselőtestület leszavazza — maga-magát. A közgyűlés kimondta, hogy a tanács javaslatát, mely szerint az ingatlanok átíratása után 1% lett volna fizetendő, *elvből* ellenzi, s ez okból a napirendről leveszi.

Nem volna-e illetlenség, ha ezen városatyai virtus előtt kalapot nem emelnénk?! Körülbelül 1500 koronát jövedelmezett volna a városnak az egy %-os átíratási díj, melyet a város polgársága meg sem érzett volna.

Hát csak zárjuk el a várost a kínálózó jövedelmi forrásoktól, majd ráfanyalodunk annál sürgetőbb kényszerrel a pótdát újabb emelésére, s akkor azután úgy fogunk gazdálkodni, mint az egyszerű sváb, a ki mellényzsebében görcsösen

szorongatta a garast, míg ugyanakkor nadrágzsebéből kikellett adnia a forintot.

A másik eset, a melyben a képviselőtestület ugyancsak a *saját korábbi határozatát szavazta le, a tüzoltói szertár ügyénél fordult elő.*

A huszonnyolc év óta húzódó ügy végre a megvalósulás elé jutott. Az építési munkálatokra ketten pályáztak: Binetter Fülöp, a ki 42 ezer és Tomaschek János, a ki 43.500 koronás ajánlatot tett a városnak. A tanács a munkálatokat Tomaschek Jánosnak javasolta kiadni, akinek az ajánlata 1500 koronával drágább ugyan, de a ki nek munkájában a tanács nagyobb garanciát látott, a mi elvégre mindig a bizalom dolga.

Mellőzve itt annak a vitának leírását, mely a felett keletkezett, hogy miért adassék ki a munkálat a drágább ajánlatot tett vállalkozónak, rövidesen csak azt említhetjük, hogy a képviselőtestület kifogásolta 1. azt, hogy a város *egy ilyen drága tüzoltószertárt épít*, pedig maga a képviselőtestület határozta el néhány hónap előtt, hogy *egy ilyen tüzoltószertárt építtet*. A tervek a képviselőtestület tagjai között köröztek, azokat mindenki celszerűeknek, a szükséghez mérten megfelelőeknek találta. 2. Kifogásolta a képviselőtestület azt a *helyet*, melyen a szertárnak épülnie kellett volna. Pedig ugyancsak hatalmas szózatot folyt le addig, a míg arra a helyre nézve (az általvásártér mellett) a közgyűlés ha jól tudjuk, mult évi szeptemberben, *egyhangúlag* megállapodott.

Röviden: A képviselőtestület *határozata és utasítása* szerint terjesztett elő, nem kellett, hanem az egész ügyet újabb előkészítést végett a tanácsnak visszaadni rendelte. Az újabb előkészítés alatt meg kell fontolni, nem lehetne-e egy egyszerűbb és olcsóbb szertárt építeni; nem lehetne-e azt más helyen építeni, de minden esetre az építést őszig el kell halasztani.

Igy néz ki a város ügyeinek adminisztrációja az önkormányzat körében. Be' gyönyörű dolog is az az autonómia!

A tárgysorozat további folyamán elhatározta a közgyűlés, hogy folyó kiadásainak fedezésére az ápdolai alapból 15 ezer kor. kölcsönt vesz fel, de Ocskay László pénztáros felszólalása kapcsán azzal a kötelezettséggel, hogy a kölcsön vett tőke után az alapnak 4 1/2 % os kamatot fog fizetni.

Az utaseprés és szemétkihordás nem adatik bérbe, hanem továbbra is házi kezelésben marad.

A nyitrai róm. kath. iskolák bővítésére vonatkozólag, megfelelő tervnek a készítését rendelte el a közgyűlés, mely a polgármestert egyúttal utasította, hogy a vármegyei tanfelügyelővel érintkezésbe lépve, a közoktatásügyi kormánytól lépéseket tegyen, miszerint a Zoboron és a Lükimajorban állami iskolák létesíttessenek.

Tehát a Zoborra is *állami* iskolának kell kerülnie, pedig mily természetes volna és mennyire összevágna a zobori lakosság érdekeivel is, hogy ott egy katolikus iskola állíttassék, a mely mintegy külső tagja lenne a városi katolikus iskolának. Az illetékes katolikus tényezők áldozatkészségének, milyen kedvező alkalom kínálkozik egy kis térfoglalásra.

A ker. munkásegyletben április 12-én vasárnap este 7 órákor mozgóképekben az oberammergau passiójáték lesz bemutatva. Belépődíj 20 fillér személyenként.

Megbízás. Teszelszky Antal dr. illavai szolgabírónak Treucsénbe történt áthelyezése folytán megüresedett illavai árvaházi gondnoki teendők ellátásával ideiglenesen Baross János illavai főszolgabíró bízott meg.

Egyleti közgyűlés. A nyitrai kath. legényegylet f. évi április hó 12-én, vasárnap d. u. 1/23 órákor saját házában (Piarista-utca 22.) rendes évi közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés az egylet évi működéséről. 2. A pénztáros beszámolója. 3. A számvizsgáló bizottság kimutatása és jelentése az egylet vagyonának és pénzeinek kezeléséről és ennek alapján a pénztáros számára adandó felmentvény. 4. A választmány és az egyleti tagok indítványainak tárgyalása. 5. Az egész tisztikarnak és a választmánynak megválasztása.

A Gyermeknap. Nyitrán az április 3-án megtartott Gyermeknap anyagi eredménye a következő: Az összes bevétel 1780.07 koronát tett ki; az összes kiadás 74.43 korona; a tiszta jövedelem tehát 1705.64 korona, mely összeg a számadásokhoz csatolt feladó-vevények szerint három részletben az „Országos Gyermekvédő Liga” központi igazgatóságának Budapestre elküldetett. Vinkler József árvaszéki elnök a fenti kimutatással kapcsolatosan lelkes hangon köszönetet mond a rendező bizottság hölgy és férfi tagjainak s kü-

lönösen a bizottság elnökének Turchányi Ödönnek úrnőnek a „Gyermeknap” rendezése körül kifejtett munkálkodásukért, úgyszintén a nyitrai iparosok, kereskedők, gyárosok, tan- és pénzügyeztetőknek, az egész adakozó közönségnek, mely a kimutatott fényes eredményt áldozatkészségével létre hozta.

A *miavai* járásban a gyermeknap gyűjtése 696 kor. 48 fillért jövedelmezett, különösen ki kell emelnünk, hogy az egyszerű falusi nép minden községben szívesen adakozott. A gyűjtést a hölgyek és községi előljárók eszközölték. Dr. Filberger Gyuláné, Szolnoki Ödönne, Maros Lajosné, Kacsinecz Józsefné, Markovics Józsefné és Nozdroviczki Alajosné voltak a hölgybizottság tagjai, a szép eredmény is az ő buzgólkodásuknak köszönhető.

Házkutatás. A „Nyitra” című helybeli lapban a „Nyitrai Iparbank” ellen közzétett inkriminált cikksorozat miatt emelt sajtóperből kifolyólag a kir. ügyészség megkeresésére e hó 7-én a városi rendőrség az említett lap nyomdájában, Löwy Antalnál házkutatást tartott oly célból, hogy az inkriminált cikkek szerzőit kinyomozza. A házkutatás azonban eredménytelen volt, mert az említett cikkek eredeti kéziratait meg nem leltek.

A nyitravármegyei nemzeti színház új igazgatója. A színházi bizottság e hó 4-én tartott ülésében egy év tartamára Szabó Ferencnek adta meg a használati jogot. Szabó Ferenc Mezei színtársulatának képzett tagja s csak sok szerencsét kívánhatunk vállalkozásához.

Gazdák gyűlése. A nyitravármegyei gazdasági egyesület tanácsa folyó év április hó 15-én szerdán délelőtt 10 órákor Nyitrán, a nyitravármegyei gazdasági egyesület helyiségében, Mezey Gyula kir. tanácsos, alelnök elnöklése alatt ülést tart. A tárgysorozatból kiemeljük: Az 1907 évi XLV. t. c.-ben elrendelt gazdasági cselédlakások felépítése tárgyában alkotandó vármegyei szabályrendelet tervezetének előkészítése. Veltsey Antal előterjesztése a gyümölcsfa termelés és haltenyészés előmozdítása érdekében. A privigyei népbank javaslata az állattenyésztés fejlesztése tárgyában.

A nyitrai Ingylenej. Felkértünk a következő sorok közlésére: „Városunk közönsége a most lefolyt gyermeknap alkalmával tanúsított nagy áldozatkészségével emberszeretetének fényes tanujelét adta és kétségtelen, hogy az emberszeretet oltárára helyezett áldozat, a gyermekvédő liga nemes törekvéseinek előmozdításával társadalmunk sajtó fekélyének gyógyítását fogja siettetni. Nagyon sajnálatos lenne azonban, hogyha közönségünk a szűkebb helyi határok között fennálló s embertársak segítségére ugyancsak rászorult jótékony intézmények pártfogásától eltekintene azért, mert az emberszeretet oltárára szánt áldozatot a gyermeknap alkalmával már meghozta. Hazánkban számtalan, a társadalom részvételére és segítségére utalt gyermeke között minket a városunkban élő szegények gyermekeinek sorsa kell hogy érdekeljen leginkább és ezen érdeklődésünknek adományainkkal is kifejezést kell adnunk. Ezen szempontból kiindulva a *nyitrai ingylenej* részére újabb adakoztak: Vágner József pápai praelatus Nyitra 20 kor. Aranyossy József Soprony 10 kor. Dr. Spitzer Mór Vághely 10 kor. Kraus Vilmos és társa Nyitra 6 kor. Ocskay László és családja Nyitra 10 kor. Lóskay Gáborné Kassa 10 kor. Árpássy Imre Nyitra évi járulék 200 kor. Dr. Kúrth Dávid Nyitra 10 kor. Ezen adományokat hálás köszönettel nyugtázza és további pártolást kér: Dr. Thuróczy Károly Nyitrán.”

A rokkant és nyugdíj-egyletbe legutóbb a következők iratkoztak be: Ifj. Ruzs István lakatos, Görög Ambrus kovács, Potocsny Tamás órhajdu, Prager Lipót kereskedő, Tomaschek Ferenc bolti szolga, Tomaschek Ferencné házi t. foglalkozó, Farkas Sándor gazdasági felügyelő, Farkas Sándorné házi t. f., Klein Antal temetői felügyelő, Szolár Emilia varrónő, Vollek Antónia házvezetőnő, Vrabel Julia házvezetőnő, Morvay Kálmán szijgyártó, Zsabokreczky Antal kőműves, Krasznaynszky Motko főkántor, Szabó Imréné házi t. f., Weisz Ignác hitközségi hivatalnok, Weisz Ignácné házi t. f., Weisz Elza zongoratanító, Pipiska Julia szobaleány. Mint a nevekből látható, a nyitrai fiókban is erősen növekszik a zsidók száma. A zsidó fölhasznál mindent, a mi javára szolgál. Pedig ez intézmény Nyitrán a keresztyény szocialistáknak köszöni létét, kiket a zsidó sajtó napról-napra becsmérel. E megjegyzést nem azért tesszük, mintha a zsidók beiratkozását kifogásolnánk. Szívesen látjuk javukat, ha azt egyenes uton keresik. Csak a ker. közönséget akarjuk figyelmeztetni, hogy szintoly

szorgalommal keresse föl az üdvös intézményt s ne hallgasson a zsidó sajtó üvöltésére, mely a keresztény előtt galádul lepiszkítja azt is, mit önmaga hasznosnak tapasztal, néprontóknak rágalmazza azokat, kik az ő érdekében is munkát, időt, pénzt áldoznak. Ezek oly faji jellemvonások, melyeket a világ összes nációi között csak a zsidóban lehet megtalálni.

A Vágújhely és Vidéke című társadalmi hetilap, április 1-től mint politikai hetilap jelenik meg.

Kultur missió. A nagytapolcsányi kath. legényegyesület helyiségében rendezett népszerű felolvasások és előadások a várakozáson felül sikerültek. Legutóbb vetítőképekkel rendezett előadásokat melyen bemutatták: Velencét, a régi Rómát, a Katakombákat, Krisztus Urunk kinszenvedését és Páris. Virágvasárnap a sorozatos előadások befejeződnek mikor ismét két felolvasás fog tartatni, még pedig *Tomann* Rudolf a közéleti szerepléséről és *Paszitka* Vilmos tudományos apróságokról. Május hó első napjaiban ifj. *Zsoldos* Károly fiatal poeta első nagybbszerű színműve „Az agglégények” című énekes vigjátéka kerül bemutatásra. Ezen minden ízében eredeti színű zenéjét *Klaskó* Győző komponálta. A műkedvelő színész szereplők próbáikat már megkezdtek s a kritikusok jövőt jósolnak úgy a fiatal szerzőknek, valamint „az agglégények”-nek.

Egyházi zene Nagytapolcsányban. A nagytapolcsányi egyházi énekkar nagyheti műsora, méltóképen illeszkedik a kath. egyház ünnepi hangulatába. Előadatnak: *virágvasárnap* a barkaszentelési szertartás énekei choraliter. Mise choraliter. Passió tót nyelven; *nagyszórdán* délután 6 órakor Jeremiás próféta siralmai; *nagycsütörtökön* a mise változó részei choraliter, Kyrie Glória stb. In Festis Solemnis miséből este 6 órakor lamentatio; *nagypénteken* a Tractusok choraliter, mise gregorián a Passio magyar nyelven; keresztcsokoláskor „Popule meus” 4 szólamú vegyeskar Vittoriától; körmenetkor „Vexilla regis” 4 sz. v. kar Schnabeltől. Délután 6 órakor lamentatio; *nagyszórdán* a mise változó részei choraliter, az állandó részek In Festis Solemnis miséből. Este a feltámadási szertartás alatt Quare obdormis... 4 sz. v. k. Et adhuc... 4 sz. v. k. Kerschtől, Regina coeli... 4 sz. v. kar Lotti-tól, Te Deum... gregoriánumban vegyes karral. — *Husvétvasárnap* a mise állandó részei: Zeller D. ünnepi miséjéből 4 sz. vegyes kar zenével; *husvéthétfőn* M. Filke ap. 90 miséje 4 sz. v. karral, zenével, a változatlan részek mindkét napon choraliter, valamint a „Victime paschali” sequentia is choraliter.

Katonák garázdálkodása. A helybeli méntelep három közhuszára e hó 5-én éjfélkor minden ok nélkül belekötött Kotrusz Gyula pékmester, Kotrusz János kertész és Petrik József gépész nyitrai lakókba, a kik nyugodtan hazafelé ballagtak, és velük dűlekedni kezdett, sőt az egyik vitéz kivont karddal támadt rájuk s jobbra-balra vagdalózott. A nagy zajra és kiabálásra a rendőrség közbelépése vetett gátat a komolyabb következményeknek, s a garázdálkodó huszárok közül kettőt sikerült elfogni s a katonai őrzésnek átadni. A katonai hatóság bizonynyára szigorú büntetést szab hősöködő s a békés polgárokat ok nélkül inzultáló katonákra.

Tüzifa beszerzés. A ker. munkásegysület már most értesíti összes pártoló és rendes tagjait, hogy tüzifa szükségletüket az egyesület kebelében alakult szövetkezet útján beszerezni igyekezzenek. Az egyesület azon helyzetben van, hogy évenként 2—3 száz vagon tüzifát szállít számukra, miáltal a tagok ölenként az árban 10—15 koronát, a súlyban 3—5 mm. takarítanak meg a városi árakhoz képest. Megjegyzendő, hogy az egyesület csak saját tagjai érdekében végzi a teljesen ingyen vállalt gondot és munkát, a mi azzal jár.

Méhészeti tanfolyamok. A méhtenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteinek elsajátítása céljából a földmivélsügyi miniszter a gödöllői állami méhészetnél időközi tanfolyamokat rendez, és pedig: május 4—24. napján földmives kiscsárdán, június hó 1—14-én erdőőrök, június 16—28-án lelkészek, július 2—22-én és július 25-től augusztus 15-ig néptanítók és végre aug. 18—31. napján nők részére. Az egyes tanfolyamokra 20—20 hallgató vétetik fel, a kik a tanfolyamon ingyenes teljes ellátást s igazolt szerény anyagi körülmények esetén oda és vissza szabad vasuti jegyet kapnak. Folyamodni a tanfolyam megkezdése előtt 4 héttel lehet a községi előjáróság ajánlata mellett az illetékes felsőbb hatóság útján a földmivélsügyi miniszterhez.

Eltűnt kórházi ápoló. Szolár Györgyné, a ki súlyos betegségben ápolatott a nyitrai vármegyei kórházban, e hó 7-én kikéredzkedett és eltávozott a kórházból. Ezen idő óta nyomtalanul eltűnt s fel nem található. Mivel az asszony csak ideiglenesen némi teendőinek elvégzésére hagyta el a kórházat, s oda ezideig vissza nem tért, attól lehet tartani, hogy a szegény asszony, a ki még beteg volt, valahol elpusztult.

Uj főreáliskola Zsolnán. Zsolnán tudvalevőleg új főreáliskolát építenek. A tervezetek elkészítésére a Somló és Orth budapesti cég, mely a trencsényi leányiskola terveit is készítette, kapott megbízást.

Katholikus népszövetségi mozgalom. A privigyei kerületben *Bresztyenszky* Kálmán orsz. képviselő hatalmas erővel indította meg a kath. népszövetségi mozgalmat. *Privigyén* a szervező gyűlésen jelen voltak száma mintegy 2000 főre rugott. A gyűlést *Kiss* Jenő takarékpénztári igazgató nyitotta meg magyar beszéddel, melyből kiemeljük a következő, igazán szép és megszívlelendő részeket:

Korunk a „Szövetkezés” kora. Látjuk, hogyan szövetkeznek maguk a nagy hatalmak is, hogy különböző politikai érdekeiket megvédjék. Szövetkezni látjuk a nagy vállalatokat, hogy saját céljaikat előbbre vigyék. Szövetkeznek a különféle „kis” emberek is, hogy a jelen nehéz viszonyok között létfenntartásukat biztosítsák. Szövetkezni akarunk mink is katolikusok, hogy a magyar katolicizmus érdekeit a társadalom minden terén biztosítsuk, tőlünk telhetőleg előbbre is vigyük.

Mink nem támadni — csak szervezkedni akarunk. Szervezkedni, hogy hatalmas, de szunynyadó erőinket egyesítsük és a katolikus önértzetet fejlesszük. A folyó is, ha szabályozva nincsen, sokszor elposványodik és semmire sem használható, de ha mederbe szorítjuk a kultúra új tényezőjét kapjuk, mert erejét fel lehet használni nagy és hasznos munkára. Nem szabad engednünk, hogy a magyar katolicizmus ilyen szerte-széjjel folyó ár legyen, hanem tömörítenünk, rendszerbálozunk kell azt, hogy hatalmas hullámaival ha kell eltudja söpörni útjából mindazt, ami erejével dacolni mer.

A „katholikus népszövetség” további céljai a katolikus társadalmi rend támogatása, hogy ne csupán a templom és a családi tűzhely legyen az, hol vallásunk magasztos eszméi érvényesülnek, hanem ki kell vinnünk azokat a közéletbe is. Továbbá a nép hiterkölcsei, társadalmi és gazdasági fejlődésének előmozdítása összejöveledek, szakszerű olvasmányok terjesztése és minden vallás-és haza ellenes törekvések visszaverése. Isten és hazaszeretetre fogja oktadni a népet, melynek egyszerű lelkét a jelenkor anyai metelye veszélyezi. Működése tisztítólag fog hatni a megromlott közéletre és erős szikla lesz az a vallásunkat és hazánkat fenyegető Isten és haza ellenes tanok ellen.

Ezek azok az elvek, melyek a „katholikus népszövetkezés” zászlajára fel vannak írva, amint látják méltók ahhoz, hogy fölemelt fölvel tegyük azokat magunkévá. Mi kibontottuk itt is e zászlót, s büszkén adjuk azt kezeikbe s reményelem, hogy ezen zászló alatt mindannyian egyesülni fogunk.

Kiss Jenő nagyhatású, kitűnő beszéde után *Bresztyenszky* Kálmán orsz. képviselő tótul elmondott tartalmas beszédben ismertette a katolikus népszövetség szükségességét és hasznát. Tartalomban dus és eszmékben gazdag beszédének gondolatmenete a következő: Sokszor tanakodtunk már azon mi katolikusok, hogy bár többségben vagyunk, nem tudunk hazánkban kellőleg érvényesülni s nincsenek meg azon jogaink, amelyek más vallásbelieknek. Végre arra a szomorú meggyőződésre jutottunk, hogy sajnálatos állapotunkat az a körülmény okozza, hogy nincs központi erő, amely vezessen és összetartszon bennünket, összetartsa nélkül pedig ellenségeink könnyen diadalt arathatnak fölöttünk. Napjainkban különösen két ellenség ellen kell közös erővel küzdenünk: az egyik a hazát, a vallást és tulajdonjogot nem ismerő szociáldemokrácia, a másik a vele szövetkezett s az ország egységének megbontására törekvő nemzetiségi csoportja. E két veszedelmes ellen kell védekeznünk nekünk, kik mindenkor jó hazafiak voltuk és vagyunk. *Bresztyenszky* után, ugyancsak tótul beszéltek még *Gramantik* Ágoston és *Rohács* Ferenc. Ezután *Bresztyenszky* Kálmán bezárta a gyűlést. A népszövetség mintegy 600 taggal alakult meg.

A privigyei népgyűlés után *Bresztyenszky* Kálmán orsz. képviselő serényen látott hozzá

kerületében a népszövetségi szervezet megalakításához. Folyó hó 5-én Bajmócson és Lazánban alakította meg a szövetséget. Bajmócson *Bresztyenszky* kívül *Rudnay* Alajos prépost és *Gramantik* Ágoston beszéltek a néphez. Lazánban ugyancsak *Bresztyenszky* Kálmán és *Gramantik* Ágoston voltak a szónokok. A bajmóczi szövetségbe eddig 207, a lazániba 283 tag iratkozott be.

Nyitrapereszlényben f. é. március hó 29-én megalakult a kath. népszövetség 40 taggal. Helyi igazgató *Janda* József dr. lett, a ki a nép sokaságára való tekintetből a templom téren beszélt gyakorlati érzékkel a népszövetség szükségességéről. Tagok folyton jelentkeznek; a helybeli intelligenciának még hölgytagjai is beiratkoztak. A községenként való szervezés a melegebb idő beálltával fog megtörténni. Van kilátás, hogy a tagok száma legalább 200-ra fog szaporodni.

Lótoson (Trencsén m.) Grében János plebanos vezetése alatt megalakult a Népszövetség, melynek a várnai esperesi kerületben szép kilátásai vannak.

Végzetes földomlás. Nagymökén *Keresztes* István 5 éves *Kálmán* nevű és *Mihás* Péter szintén 5 éves *Teréz* nevű gyermekei e hó 7-én a kertek alján levő agyaggödörben játszódtak. E közben a gödör oldalán a meglazult nagyobb darabon a föld leomlott és maga alá temette a két gyermeket; a fiút már csak holtan húzták ki a törmelék alól, a leányka pedig lábán súlyosan megsérült.

Tűzvész. Bucsány községben e hó 1-én nagy tűzvész pusztított, mely a szeles időben elharapódzva, 6 lakoházat, számos melléképületet, gazdasági eszközöket s nagy mennyiségű szalmát és takarmányt ejtett martalekul mintegy 3000 K. értékben. A tűz özv. *Hlavna* Istvánné sz. *Malik* Katalin ottani földmivésnő lakoházának padlásán keletkezett, hol a rosszul tapasztott kéményből kiszálló szikrák az ott felhalmozott pelyvát és kukoricakórót lángra lobbantották, s csakhamar *Maszarik* János, *Daniska* Márton, *Simák* Pál, *Levan* János és *Levan* Józsefné oda való földmivések szomszédos házai is kigyulladtak. A károsult szalmával fedett házai csak csekély értékre voltak biztosítva s mivel szalmatető alá többé nem építhetnek, a kár súlyosan sújtja őket.

Rendőri hírek. Szlís István 14 éves nyitrai suhanc bosszúból súlyos sebet ejtett bicakájával *Dosztál* János 17 éves pajtásának vállán. E hó 4-én elfogták a fiatal bűnöst, s atadták a büntető bíróságnak. — *Szlanina* Péter, *Cviklovics* István, *Parácska* József, *Majtán* Ferenc és *Halmes* József nyitrai napszamosok e hó 4-én 1/2 11 órakor este éktelen botrányt csaptak a Pár-utcán, a járó-kelőkbe belekötöttek s őket a járdáról leledősték. Az oda siető S. számú rendőr figyelmeztetésére reá sem hederitettek, sőt köveket ragadva, fenyegetőleg fordultak ellene. A rendőr kirántván kardját, szétkergette a garázdálkodókat, a kik most hatóság elleni erőszak miatt fogják büntetésüket elnyerni.

A hőlak-trencsénteplici h. é. vasut kiépítésére *Baross* Jusztin trencsénmegyei alispán kezdeményezése folytán részvénytársaság van alakulóban. A tervezet szerint a társaság alaptőkéje 680.000 kor., mely 1190 darab 200 kor. névértékű elsőbbségi részvényre oszlanék. A részvények jegyzésének határideje f. é. május 15. Eddig a részvénytőke 35% van jegyezve. A felhíváshoz csatolt tervezet szerint a vasut évenként több, mint 30.000 kor. jövedelmezne.

Uj gyár Érsekújvárott. *Suess* A. H., az érsekújvári bányász tulajdonosa új gyártelepet létesít a városban. Bécsi talpdyarát ugyanis Érsekújvárra helyezi át s az új telep építését már meg is kezdte. A *Suess*-cég összes gyárjai, melyek Bécsben kisajátítás alá kerülnek, idővel valószínűleg Érsekújvárra fognak felépülni.

Vicinális uj vasutak. Az űzbég—radosnai tervbe vett helyi érdekű vasut kiépítése tárgyában, Nyitra az érdekeltség e hó 5-én népes értekezletet tartott, a melyen a kiépítésnek a legközelebb leendő foganatosítása lett elhatározva. Az új vasut űzbég—nagyrippény—nyitra—sárfő—radosnai vonala ezen vidék mezőgazdasági érdekeinek égető szükségletét lesz hivatva pótolni s ez okból az érdekeltség a tetemes anyagi áldozattól sem riad vissza, hogy végre az óhajtott kiépítés megvalósuljon. Az új vasut végállomása *Radosna* község lesz s a vágvölgyi vonal felé való továbbfejlesztése csak akkorra van tervbe véve, ha az űzem életrevalósága beigazoltatik. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a vágújhely—miavai helyi érdekű vasut létesítésén is nagyban

fáradoznak, s Dr. Markhot Aladár és Rudnyánszky György országgyűlési képviselők közbenjárásával sikerült már a tervezett vasut kiépítését komoly stádiumba hozni. Somlyó vállalkozó 38000 kor. vármegyei subvenció iránti kérvénye kedvező kilátással nem kecsegtet, mindennek ellenére az érdekeltség nagy tevékenységet fejt ki s a vasut vonalának kijelölésén e napokban közel 14 napon át dolgoztak a mérnökök, keresve a módot mely irányban volna legkönnyebben és legkevesebb költséggel kiépíthető.

A Nyitrai kereskedelmi és hitelintézet, f. hó 5-én tartotta dr. Thuróczy Károly kir. tan. elnöklété alatt rendkívüli közgyűlést, melyen elhatározatott, hogy a részvénytőke 500 drb 400.— K. árfolyamon kibocsátandó új részvény által 300.000 koronára felemeltetik. A 100.000 koronányi felesleg pedig a bélyegilleték és költség levonása után a tartalékalaphoz csatoltatik. A további részletekre nézve utalunk a mai lapunkban közzétett hirdetésre. 79. 1—1.

Háztartásban fontos a mohai *Ágnesforrás*, bővebbet a megjelent hirdetés. 69. 2—12.

Irodalom.

Elmélkedések az Evangéli mról. Irta *Prohászka Ottokár*. Szekesfehervár 1908. A szerző kiadása.

A magyar kath. irodalomnak mindig ünnepe van, midőn piacán Szekesfehervár lánglelkű és nagy tudományú püspöke egy-egy szellemi termékkel megjelenik.

Prohászka Ottokár attól a perctől kezdve, a melyben őt a szent kenet érintette, apostol. Az volt tanár korában, az most is a püspöki széken. Magas méltóságát nem használja fel uraskodásra, sem a felhők közé való visszavonulásra, melytől még jó messze szokott lenni az ég, hanem apostoli munkára. Érti annak a nagy és szent kötelességnek terhét, mely a püspöknek azt parancsolja, hogy tudományával, erényével és buzgósággal tündököljön nyája előtt, mint világosságot hirtő tűzoszlop, melynek rendeltetése mutatni az utat az ígéret földje felé, s azon az uton vezérlő magasságban haladni.

A mult héten, Budapesten az egyetemi

templomban predikált naponkint, az azelőtti héten pedig szekesfővárosában konferenciákat tartott, ma pedig újra szekvárosában látjuk őt szekes-egyházának szőszékén.

Egy ilyen szünet nélkül lángoló apostoli tüztől hevített léleknek a műve a fentebb említett könyv, melyben *Prohászka* az evangéliumról elmélkedik a Krisztus szellemétől megvilágosított bölcsesség intuíciójával és az ég felé törtető hatalmas szívet vágyainak szárnyalásával.

Művének előszavában a nagynevű szerző ezeket mondja: „Midőn e könyvet a világ útjaira bocsátom, Jézus szándékait osztom, a ki mondotta: „Azért jöttem hogy életük legyen és bővebben legyen.“ Én is azért jövök, hogy a lelkeket a krisztusi élet kifejlésztésében segítsem.”

Ezt a célt nagyszerűen szolgálja a fenséges mű, melynek ajánlására elég ez a két szó: *Toile, lege.* Megrendelhető *Esztergomban Buzarovits Gusztáv* könyvkereskedésében.

Nyitra megyében, Nyitrazerdahely község határában fekvő mintegy 400 magyar hold kiterjedésű **elsőrendű birtok** lakház és gazdasági épületekkel 1908. évi október hó 1-től bérbeadó. Bővebb felvilágosítást ad Zerdahelyi Béla úr Nyitrazerdahelyen (Nyitra m.)

78. 1—3.

Szarkahegy legszebb helyén

nyári lakoknak alkalmas négy szőlő-parcella, 76. 2—3.

azonkívül ugyanott egy jó karban levő szőlő hozzátartozó nagy darab réttel és hajlékkal szabad kézből eladó.

Bővebbet: Piarista-utca 18. sz. alatt.

Verseny tárgyalás.

A nyitrai püspökségi uradalom vágegyházi (Kosztolna) és vágpüspöki (Biszkupicz) trencsénmegyei birtokai — előbbi circa 350, utóbbi 258 m. hold 1908. évi október hó 1-től 1911. évi szeptember hó 30-ig tartó három egymás után következő évekre folyó évi április hó 30-án délelőtt 10 órakor a püspökségi uradalom főtitárságánél **Mocsonok** zárt ajánlati nyilvános versenytárgyalás útján bérbe fognak adatni.

A nevezett bérbirtokok mindegyikére külön ajánlat teendő.

A versenytárgyalási feltételeknek megfelelően kiállított írásbeli ajánlatok az uradalom főtitárságánél, a versenytárgyalási nap **délelőtt 10 órájáig** nyújtandók be.

Az ajánlatok borítékán jelzendő, hogy az ajánlat mely bértagra vonatkozik.

Bánatpénzül minden hold után 4 korona melléklendő az ajánlathoz.

Bánatpénz nélküli ajánlatok tekintetbe nem vétetnek. Bővebb felvilágosítást a **főtitársági hivatal nyújt Mocsonokon**, (Nyitra megye.) 64. 4—4.

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas ásványvíz** erre a legbiztosabb óvószer.

Minden külföldit fölülmúl **hazánk természetes szénsavas vizek királya:**

a mohai **ÁGNES-Forrás**

Millenniumi nagy éremmel kitüntetve. Kitünő asztali bor- és **gyógyvíz, a gyomorégést**

rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomor-bajosoknak.

Mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsav-tartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál fogva kitünő szere a legkülönfélébb **gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek.** Azért tehát

Használjuk a mohai **Ágnes-forrást**, ha **gyomor-, bél- és légcsőhuruttól** szabadulni akarunk.

Dr. Kétly.

Használjuk a mohai **Ágnes-forrást**, ha a **vesebajt** gyógyítani akarjuk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai **Ágnes-forrást**, ha **étvágyhiány** és **emésztési zavarok** állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai **Ágnes-forrást**, ha **májbajoktól** és **sárgaságtól** szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden **kétés értékű mesterségesen szénsavval telített víznél**, sőt a szódavíznél is **olcsóbban adja**, hogy az **Ágnes-forrás vizét** a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borvíz!

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Kedvelt borvíz!

Olcsóbb a szódavíznél!

Főraktár: AITNER FERENC ÚRNÁL, NYITRÁN.

NYITRAI KERESKEDELMI ÉS HITELINTÉZET.

Hirdetmény.

A Nyitrai Kereskedelmi és Hitelintézet 1908. április 5-én tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta, hogy a társaság részvénytőkéjét 500 drb új 200 kor. n. é. részvény kibocsátása által 200,000 koronáról **300,000 koronára** emeli fel.

Ezen új 500 drb részvény átvételére a régi részvényesek elővételi joggal bírnak a következő feltételek mellett:

1. Az új részvények 400 korona vételárban bocsájtatnak ki, melyből 200 korona az alaptőkéhez, 200 korona pedig a bélyegilleték és költségek levonásával a tartalékalaphoz esatoltatik.

2. Minden két-két régi részvény birtokosának egy-egy új részvény átvételére van joga. Félrészvények nem adatnak ki.

3. Az elővételi jog **1908. április 6-tól** kezdve legkésőbb **1908. május 26-ig** gyakorolható.

Minden részvényes, aki elővételi jogát gyakorolni kívánja, köteles az ezen jog alapjául szolgáló részvényeket számszerűen kíséretében az intézet pénztáránál lebélyegzés végett a szokásos üzleti órákban bemutatni.

4. **Azon részvényes, aki elővételi jogát a fentjelzett záróhatáridőig nem gyakorolja, ezen jogát elveszti.**

5. A részvényes által bemutatott régi részvények a következő záradékkal: „**Elővételi jog gyakoroltatott 1908-ban**” láttatnak el és a részvényeseknek visszaadandó. Az egyidejűleg teljesített befizetésről ideiglenes elismervény adatik ki, melyen később a 2-ik részlet fizetése is elismertetik.

6. A befizetések 2 részletben teljesítendőek és pedig:

I. részlet: A bemutatás napján, 1908. április 6-tól kezdve legkésőbb 1908. május 26-ig: 200 korona és ennek 1908. január 1-től járó 6% kamatai;

II. részlet: legkésőbb 1908. június 26-ig: 200 korona és ennek 1908. január 1-től járó 6% kamatai.

A bemutatás napján azonban mindkét részlet egyszerre is befizethető.

7. Az új részvények birtokosai 1908. január 1-től kezdve az üzleti eredményben, valamint a részvényeseket megillető összes jogokban a régi részvények birtokosaival egyenlően részesednek.

8. Az új részvények 1908. augusztus 1-től kezdve fognak az ideiglenes elismervények visszaszolgáltatása ellenében a részvényeseknek kiadatni.

Nyitra, 1908. évi április hó 6-án.

77. 1-2.

Az igazgatóság.

SEILNACHT JÓZSEF

= képfaragó, oltárépítő és aranyozó =
templom művészeti műterme

GALGÓCZ

(Nyitra megye).

Oltárok, szószékek,
keresztelő-kutak,
szobrok és kereszt-
úti állomások stb.
izléses készítése.

Régi oltárok átala-
kítása és díszítése.

Vázlatokat és költ-
ségelőirányzatokat
díjmentesen küldök.

Németprónai templom főtárlata 1907.

46. 9-24.

PÁZMÁNDI JÓZSEF kerítés, sodronyfonó és szövő-ipar üzlete
NYITRÁN, TÓTH VILMOS UTCA 32. SZÁM.

Saját készítményű gép sodrony-fonataim olesóságuknál és tartósságuknál fogva különösen alkalmasak szőlők, kertek, vadás-erdők, nyaralók park-, gazdasági épületek, kerti pavillonok, folyosók és baromfi ketrecek stb. bekerítésére. — Gyep- és virág dísz-kerítések, föld-, kavics- és köszénáthányó rosták, rezesített acél matrac-fonatok, vas-ajtók, kapuk, ablak-rácszatok, réz- és vassodrony-szövetek és fonatok gabona tisztításhoz, ugyszintén kék és zöld sodronyból ablak-légyszövetek, sziták és rosták készítése.

Ajánlom továbbá a legújabb készítményű hatszögletű lyukakkal többször csavart, horganyozott (éneezett) sodrony-fonatot, melynek alsó és felső szélé több szálból font sodronnyal van ellátva. Minthogy azonban ezen fonat teljesen kész állapotban utólagosan lesz horganyozva, tehát szépség és tartóság tekintetében felülmul eddig létező minden gyártmányt, és azzal az előnnyel is bír, hogy a többszörösen csavart fonat utólagos horganyozás következtében tömörebb és könnyen házilag felszerelhető.

Az összegek megállapodás szerint részletekben is törleszthetők.

51. 8-20.

Mc Cormick
amerikai aratógép-gyár

igazgatósága és főraktára:

Budapest, V., Alkotmány-utca 12.

Knecht E. John igazgató.

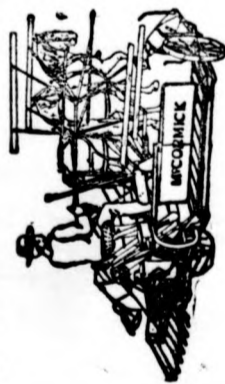
Mc Cormick kévekövő-arató-

gépei és marokrakó-arató-

gépei a magyar viszonyoknak

megfelelően külön lesznek gyártva.

Ez nem üres frázis, hanem tény!

Összes gép- és aratógép-üzletüknek mindenre kiterjedően.

06. 4-10.

WEIGL ANTAL

PAPI ÉS POLGÁRI
SZABÓ NYITRÁN.

146.

Ajánlja jól berendezett legfino-
mabb bel- és külföldi szövetek-
ből álló raktárát. — valamint

férfiszabó-műhelyét,

melyben egy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát,
ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, cimá-
dákat, mucetumokat, birtumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

VEREBÉLY GÉZA LEGNAGYOBB S FŐVÁROSI MODERN BERENDEZÉSŰ ÜRI- ÉS NŐI-DIVAT ÁRÚHÁZA NYITRÁN,

Tóth Vilmos utca 4. sz. alatt (a Szarvas-szálloda mellett)

NŐI DIVAT: Legújabb tavaszi kosztüm alj és blúz kelmék, selymek nagy választékban. Kitünő állású fűző, keztyű, esernyő, nyakkendő különlegességek. **Szolid és feltűnő olcsó** fehérneműek, asztalneműek és vásznak. Nagy szőnyeg-raktár. **Minden szombaton nagy maradék vásármesés olcsó árakban.**

FÉRFI DIVAT: Legújabb tavaszi kemény kalap ujdonságok. — Sétabotok, keztyűk. — Esernyők. Sárcipők. Nyakkendőkben óriási választék. **Megbízható férfi** fehérneműek. Elsőminőségű gallérok 6³/₄ cm. magasságig tucatja K 4-70 darabja 40 fill. I tct. kézelő 24 cm.-ig tucatja K 7— I pár 60 fillér.

Szigoruan szabott árak. Azonnali fizetésnél 5% pénztári engedmény.

Egy alsószobori NYARALÓ,
mely négy szoba és mellék-helyiségből áll, bérbeadandó esetleg magán uton eladó.
Bővebbet e lap kiadóhivatalában.
70. 3—3.

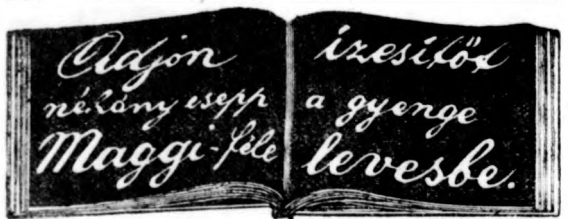
Árverési hirdetemény.

A nyitrai székeskáptalan eladja tehermentesen a vízi joggal együtt:

- 1) a **berencsi malmot**, belső felszerelés nélkül, hozzá tartozó ház és 4 m. hold 688 □-öl ingatlannal 10,000 kor. becsértékben;
- 2) a **lúki-gergelyfalvi felszerelt malmot**, hozzá tartozó ház és 6 m. hold 206 □-öl ingatlannal 28,000 kor. becsértékben; — végre
- 3) a **pogrányi felszerelt malmot**, hozzá tartozó 5 m. hold 98 □-öl ingatlannal 9000 korona becsértékben.

A malmok becsáron alól el nem adhatók; írott zárt ajánlatok a becsár 10% bánatpénzzel **f. 1908. év május hó 30-ának délutáni 6 órajaig Szteszkal József** kanonok úr címére beküldendők.

A többi árverési feltétel s egyéb teljes felvilágosítás nyerhető **Riszner Károly** káptalani ügyész irodájában, Nyitrán, Gyürki-utca 24. sz. alatt. 61. 2—3.

Legmegbízhatóbb cég!

Kitüntette az Országos Ipar-egyesület nagy ezüst érmével.

SULGAN ANDRÁS
42. 10—52. CIPÉSZ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-U. 7.

Ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe modern berendezésű **nagy cipőraktárát**

Továbbá ajánlja **felsőréz készítményeit és bőrkereskedését** a t. cipésmester urak figyelmébe. Raktáron tart legjobb bel- és külföldi bőröket: angol bagaria, chevreaux, box és borjubört stb., valamint az összes cipész kellékeket. Mérték utáni felsőrész kidolgozására különös gond fordítatik. Vidéki megrendeléseket gyors és pontos kiszolgálás mellett eszközöl nagyban és kicsinyben. Érzékeny és hibás nővéssű lábakra nagy figyelem fordítatik.

Gyors és pontos kiszolgálás, olcsó árak!

Legmegbízhatóbb cég!

Alapított 1897-ben.		Alapított 1897-ben.
		165. 21-52.

Kenczler Lipót szücsmester Nyitra Erzsébet-út 13.

Óvakodjunk a molyoktól!

Csak egy minden tekintetben megbízható intézet van, a hol **szörme árúinkat**, a nyári idény alatt, **moly kár ellen megóvhatjuk**, és ez **Kenczler Lipót** szücsmester vezetése alatt áll.

FELTŰNŐ UJDONSÁG!

Delice Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mászt nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

2. 52.